

Confiança i democràcia

Si bé la darrera enquesta del CEO ha sigut molt comentada en relació al suport a la independència i als resultats de la consulta, les dades que hi podem trobar tenen molts més aspectes interessants. Em vull fixar aquí en els temes que tenen a veure amb la confiança social i la confiança dels ciutadans envers les institucions.

En els darrers anys molts estudis han posat en relleu la gran significació dels nivells de confiança que hi ha o que no hi ha entre les persones que formen part d'una comunitat a l'hora d'entendre els nivells de desenvolupament econòmic, de rendiment del govern o la qualitat de la democràcia. En efecte, quan hi ha un bon nivell de sentit de cooperació, una bona predisposició a l'acció col·lectiva i una certa capacitat de valorar la reciprocitat i la solidaritat com a elements positius, les coses funcionen en aquestes comunitats de manera més planera. Cal menys informació i menys cauteles a l'hora de fer les coses. Quan predomina la desconfiança, els actors socials, la gent, es resisteixen a entrar en relacions que impliquin alts costos personals i tendeixen a refugiar-se en actituds oportunistes o en conductes que evitin riscos. Les preguntes serien, doncs, ¿com anem de confiança social, els catalans?; ¿fins a quin punt ens fiem de les institucions que tenim?

Les dades ens indiquen una barreja de percepcions. D'una banda, hi ha elements que fan pensar en

situacions de desconfiança social, per exemple, la més que evident preocupació pel futur derivada de la falta de perspectives laborals, la consciència de la profunditat de la crisi o la notable sensació d'inseguretat. De l'altra, si ens referim a les institucions, és evident que la falta de credibilitat de la justícia és preocupant, així com també el baix crèdit dels polítics. Cal remarcar també una preferència cap als serveis públics enfront dels serveis privats. És significatiu que un 60% dels enquestats mostrin confiança en el fet que les accions col·lectives, les protestes davant dels poders públics, poden fer canviar les coses. En una línia semblant, organitzacions com el Banc dels Aliments i Càritas acumulen grans consensos, a l'entorn del 90%. També és molt remarcable la

JOAN SUBIRATS

PROF. DE CIÈNCIA POLÍTICA, IGOP-UAB

CONSULTEU
MÉS ARTICLES A
www.ara.cat

consideració d'un 75% dels enquestats que la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca actua "molt bé" o "bé", i que només un 10% l'avaluen "malament" o "molt malament". També l'Assemblea Nacional Catalana té una notable consideració, per sota de les esmentades i també lleugerament per sota del 15-M (que no se sap qui representa avui), cosa que pot explicar-se per la seva inequívoca posició en el tema de la consulta, que la situa en espais de més controvèrsia que altres organitzacions més transversals.

Podríem dir, doncs, que si considerem com a representativa l'enquesta del CEO, els catalans es mostren més confiats en les seves pròpies capacitats com a col·lectiu per encarar certs problemes que no pas confiats que les institucions

representatives i els poders que tenen resolguin els maldecaps comuns. Si això ho relacionem amb el debat sobre l'oportunitat de fer la consulta i sobre els protagonismes que tenen els moviments socials i les institucions en el procés, les conclusions que en podem treure són diverses. D'una banda, sembla evident que les tensions socials augmentaran a mesura que ens acostem als moments decisius del procés i, per tant, poden patir aquells escenaris, espais i organitzacions que ara tenen una posició més transversal i poc arrenglada. De l'altra, també sembla clar que el paper d'organitzacions com l'ANC i Omnium és molt important per mantenir la confiança en el fet que la mobilització social a l'entorn de la consulta no serà simplement instrumentalitzada per unes formacions polítiques o altres. Les polítiques públiques poden fer variar les situacions de partida, ja que actuen en els elements estructurals i conjunturals que condicionen la confiança de la gent. En aquest sentit, la literatura especialitzada apunta que com més augmenti la desigualtat, la sensació d'injustícia i la perspectiva d'imaginaris privatistes i mercantilitzadors, més tendència a la desconfiança hi haurà.

En definitiva, ja que la confiança social es nodreix de la percepció sobre els altres i sobre el context, i es construeix en el marc de certes estructures socials i en l'experiència del dia a dia, caldrà estar atents a tot el que afavoreixi aquesta gran reserva col·lectiva.

Un 75% dels enquestats pel CEO opinen que la PAH actua "molt bé" o "bé". També l'ANC té una notable consideració

ARIANNE FABER

Per encarar certs problemes, els catalans confien més en les seves capacitats com a col·lectiu que no en les institucions

Grasis, president Bauzá

❖ Li vui donar ses grasis, president Bauzá, per haver xerrat clar d'una vegada per totes. I no a qualsevol puesto, sinós a n'es Parlament de Balears, que és sa comunitat autònoma que vostè diu que representa. Vostè, ahir que és fresc, va amollar això dins s'hemisiclo: "Educació pública, de qualitat i en català no és el nostre model". Ho va dir aixuxí i tota sa seva banalada el va umplir d'aplausos. No n'hi ha per menos. A la fi tenim un president que no titubea a s'hora de defensar lo nostro, davant de sa intolerable invasió catalanista. Com vostè i es seu partit vociferen, aquí no hem tengut mai res que voure amb sos catalans, mala gent que mos volen robar ses isles. Aquí xerrem mallorquí des des temps des talaiots, i tots sabem (com deia es seu exconseier de Turisme Carlos Delgado, aquell que se va retratar amb uns coions de ciervo damunt

es cap) que el rei en Jaume, en realitat, era aragonès i per tant devia xerrar castellà, o bable, o Déu sap què.

❖ Però anem a lo que de veres mos interessa, que és s'educació. Vostè, s'educació, com va afirmar ahir mateix en seu parlamentària, no la vol pública, ni de calidat, ni (por supuesto) en català. És una declaració molt important, ara que ja hem passat més de s'ecuador de sa seva legislatura, perquè així sabem d'una vés què és lo que vostè no vol. Només mos falta sebre què és lo que sí que vol, en materi educativa. Això encara no mos ho ha especificat, però me pareix que mos ne podem fer una idea domés que li peguem un vistasso a sa seva conseiera Juana Mari Camps,

SEBASTIÀ ALZAMORA

ESCRITOR

Mal escrit com a vostè li agrada, aquest texto no deixa d'estar en llengo catalana

que s'encuida d'això de s'educació i de sa cultura. Pobra doneta, quin marrón que li ha enroscat vostè, president. Però ella li és fiel i no desmaia en s'esfuerzo.

❖ Sa conseiera Camps és una dona capaça de sortir en públic a xerrar d'un supuesto informe Trepitja i fins i tot

d'una cosa que li diuen sa moma, quand en realitat s'està referint a s'informe PISA i a n'es museu MoMA de Nueva York. Tothom se n'enriu, però a ella li és igual, perquè vostè l'ha posada allà per fer aquest paperot, i ella el fa ben a pler. I vostè no la desautorisa, perquè això és exactament lo que vostè vol, president Bauzá: una conseiera que, amb sa seva ignoransi i sa seva ineptitud, prediqui amb so

exemple de lo que vostè és i representa: un desastre institucional-sat que no se sap si fa més por, llàstima o riaies.

❖ Me deixi que li duguiga, president: vostè deu ser, hoy en dia, un des dirigents més incompetents, vanidosos i estrafalaris de tot Europa. Darribabajo, tot vostè i tot es seu govern és una trista caricatura que ara mos fa passar pena, però que un dia o s'altre recordarem esbutzant-nos de riure. Lo fotut és que cada dia que passa vostè a n'es cargo no en fa de bona, i es ciutadans mos hem d'engolir sa vergüensa ajena que vostè no coneix però que mos fa patir. Perdoni que li escríguiga en mallorquí, perquè no sé menorquí, eivissenc ni formenterer. Una cosa li diré, això sí: mal escrit com a vostè li agrada, però aquest texto no deixa d'estar redactat en llengo catalana.